

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 6^η Μαΐου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυμένου του τακτικού, Νικολάου Παραθύρα,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυμένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυμένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Εμμανουήλ Αντωνόπουλος, κωλυμένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 23.2.1999 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρ. 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, η οποία συντελείται με την απόκτηση από την τραπεζική εταιρεία SOCIETE GENERALE του 50,01% τουλάχιστον του μετοχικού κεφαλαίου της τραπεζικής εταιρείας BANQUE PARIBAS.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν και οι δύο συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις δια του κοινού πληρεξουσίου τους δικηγόρου Αλεξάνδρου Μεταλληνού.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινομένης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό, συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων και υπηρεσιών, τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Στην συνέχεια, το λόγο έλαβε ο ανωτέρω πληρεξούσιος δικηγόρος, ο οποίος συντάχθηκε με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξε τις θέσεις των ενδιαφερομένων μερών, απάντησε σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε την έγκριση της συγκέντρωσης.

Κατόπιν, απεχώρησαν της αιθούσης τα ενδιαφερόμενα μέρη και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκεφθείσα επί της υποθέσεως, και λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικά, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στις 31.1.1999 το διοικητικό συμβούλιο της γαλλικής τράπεζας με την επωνυμία SOCIETE GENERALE ανέλαβε την αμετάκλητη δέσμευση ενώπιον του Συμβουλίου των Χρηματοοικονομικών Αγορών της Γαλλίας (CMF) να προσφέρει στους μετόχους της γαλλικής ως αυτής τραπεζής με την επωνυμία BANQUE PARIBAS τη δυνατότητα να ανταλλάξουν τις μετοχές τους με μετοχές της πρώτης, οι οποίες θα προκύψουν από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου αυτής. Η ανωτέρω ανταλλαγή έχει ως σκοπό την απόκτηση από τη SOCIETE

GENERALE του αποκλειστικού ελέγχου της PARIBAS και την ούτω επίτευξη μιας λειτουργικής συγχωνεύσεως αμοφτέρων με την επωνυμία SG PARIBAS.

Η δημοσία αυτή προσφορά ανταλλαγής, στην οποία συμφώνησε και το Συμβουλευτικό όργανο της «BANQUE PARIBAS» υποβλήθηκε στις 12.2.1999 και προβλέπει, πλην των άλλων, που αναφέρονται στην εισήγηση, ότι τελεί υπό την αίρεση της μέσω αυτής αποκτήσεως ενός ελαχίστου ποσοστού 50,01% των μετοχών της τελευταίας. Τα δε αποτελέσματα αυτής είχαν ορισθεί να δημοσιευτούν μέχρι 10 Απριλίου 1999, η προθεσμία όμως αυτή παρατάθηκε, κατόπιν ανταγωνιστικής προσφοράς ώστε να συμπέσουν αμφότερες οι προθεσμίες.

II.1. Η αποκτώσα τράπεζα, η οποία ανήκει στον όμιλο SOCIETE GENERALE, που είναι ένας από τους βασικούς τραπεζικούς και χρηματοοικονομικούς γαλλικούς ομίλους, δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, μέσω 4 υποκαταστημάτων στα οποία απασχολούνται 156 εργαζόμενοι, στον κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών εν γένει κυρίως δε στους τομείς της λιανικής τραπεζικής, διαχειρίσεως ενεργητικού και διεθνούς χρηματοδοτήσεως.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της, όπως αυτός ορίζεται στα άρθρα 4β και 4στ παρ. 4 περ. α' του ν.703/77, όπως ισχύει, το έτος 1997, ανήλθε στα 37.400 δις ECU, αυτός δε στην εθνική αγορά κατά το ίδιο έτος στο σε δραχμές ισόποσο των 67.300 εκ. ECU.

2. Η γαλλική επίσης τράπεζα BANQUE PARIBAS, δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, μέσω ενός υποκαταστήματος που απασχολεί 55 εργαζομένους, στον ίδιο ως άνω κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών και ιδίως στους τομείς της παροχής πιστώσεων και υπηρεσιών, στις μετοχές, στους τίτλους καθαρού εισοδήματος, στις χρηματοδοτήσεις μεγάλων επιχειρήσεων, στην παροχή συμβουλών σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές και στην παροχή υπηρεσιών διαχειρίσεως τίτλων.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών αυτής, όπως αυτός ορίζεται στις προαναφερθείσες διατάξεις, το έτος 1997, ανήλθε σε 22.300 δις ECU, ενώ ο κύκλος αυτός σε εθνικό επίπεδο, κατά το ίδιο έτος, στο σε δραχμές ισόποσο των 35.000 εκ. ECU.

III.1. Όσον αφορά τη σχετική αγορά υπηρεσιών στην υπό κρίση συγκέντρωση, παρατηρούνται τα κάτωθι:

Η αγορά των τραπεζικών υπηρεσιών εν γένει (χρηματοπιστωτικός τομέας) περιλαμβάνει ενδεικτικά δραστηριότητες όπως: α) αποδοχή χρηματικών καταθέσεων κάθε είδους, β) χορήγηση δανείων και πιστώσεων κάθε είδους, γ) παροχή εγγυήσεων υπέρ τρίτων, γ) αναδοχή έκδοση ομολόγων και μετοχών για λογαριασμό τρίτων (underwriting), δ) πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), ε) έκδοση και πληρωμή επιταγών σε δραχμές και ξένο νόμισμα, στ) έκδοση πιστωτικών καρτών, ζ) παρακαταθήκη και γενικότερα διαχείριση κινητής και ακίνητης περιουσίας τρίτων, και η) διαμεσολαβήσεις κάθε είδους στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σειρά αποφάσεων που έχει εκδώσει βάσει του Κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων (βλ. αποφάσεις IV/M 391, IV/M 213, IV/M 319 κ.α.), διακρίνει πολλές ξεχωριστές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό κλάδο, όπως η λιανική τραπεζική (retail banking), η παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες (private banking), η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε μεγάλες επιχειρήσεις (corporate banking), η παροχή πιστώσεων και επενδυτικών υπηρεσιών (investment banking), η παροχή

χρηματοοικονομικών υπηρεσιών κλπ. Στην κρινομένη όμως υπόθεση δεν είναι αναγκαία η τιαυτή διάκριση, λόγω των κατεχομένων ως άνω μικρών μεριδίων από τις ενδιαφερόμενες τράπεζες στον ελληνικό τραπεζικό χώρο, που δεν δύναται να τεκμηριώσει δεσπόζουσα θέση ή ενίσχυση της θέσεως αυτής [βλ. σχετ. αποφάσεις Ε.Α. Νο 41/1996 (*CONCOLIDATED EUROFINANCE HOLDINGS-INTERMΠANK*), 97/1997 (*ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ – CHASE MANHATTAN BANK*), 112/1998 (*ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΕ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ*), 46/Π/1999 (*ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΦΓ EUROBANK ΑΕ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ*), 54/Π/1999 (*ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ – NATIONAL WESTMINSTER BANK PLC*)].

2. Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται το σύνολο της ελληνικής αγοράς.

IV. Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών που υποδηλώνουν τη σχετική θέση που κατέχει μία τράπεζα στον χρηματοπιστωτικό κλάδο (ήτοι σύνολο ενεργητικού, καταθέσεις κάθε μορφής, χορηγήσεις, αριθμός υποκαταστημάτων και αριθμός απασχολούμενου προσωπικού) αλλά και του εύρους και της ποικιλίας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, η Εθνική Τράπεζα κατέχει κυρίαρχη θέση.

Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (31.12.1997), η SOCIETE GENERALE φέρεται να συγκεντρώνει στις συνολικές καταθέσεις, χορηγήσεις και συνολικό ενεργητικό ποσοστά 0,08%, 1,14% και 0,5%, αντιστοίχως και καταλαμβάνει, με βάση τις καταθέσεις και χορηγήσεις, τις 36η και 19η θέσεις, αντιστοίχως των δραστηριοποιούμενων στην Ελλάδα τραπεζών. Η δε BANQUE PARIBAS συγκεντρώνει στις συνολικές καταθέσεις, χορηγήσεις και ενεργητικό ποσοστά 0,53%, 0,97% και 0,4%, αντιστοίχως και καταλαμβάνει, με βάση τις καταθέσεις και χορηγήσεις, τις 20η και 23η θέσεις αντιστοίχως, των δραστηριοποιούμενων στην Ελλάδα εμπορικών τραπεζών.

Μετά τη συγκέντρωση οι δύο συμμετέχουσες τράπεζες θα κατέχουν από κοινού α) με βάση το συνολικό ενεργητικό τους το 0,9% της αγοράς και την 16η θέση μεταξύ του συνόλου των εμπορικών τραπεζών, β) με βάση τις απορροφούμενες καταθέσεις το 0,61% και την 16η θέση και γ) με βάση τις χορηγούμενες πιστώσεις το 2,11%, και την 11η θέση.

V. Η εξεταζόμενη συναλλαγή αποτελεί οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων, κατά την έννοια του άρθρου 4β παρ. 1 του άνω νόμου, αφού με αυτή η SOCIETE GENERALE θα αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο της BANQUE PARIBAS, η οποία υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεδομένου ότι καλύπτεται η δεύτερη από τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις των άρθρων 4β παρ. 1 στοιχ. β και 4στ παρ.4 στοιχ.α του ως άνω νόμου και δη αυτή του κύκλου εργασιών, που, όπως προαναφέρθηκε, υπερβαίνει τα οριζόμενα ελάχιστα όρια των 50 εκ. και 5 εκ. ECU.

Εξ άλλου, από τα προαναφερθέντα στοιχεία προέκυψαν και τα εξής:

Σύμφωνα με στοιχεία της 31.12.1997 στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται συνολικά 44 εμπορικές τράπεζες, εκ των οποίων 22 Ελληνικές και 22 Αλλοδαπές οι οποίες ανήκουν σε μεγάλα διεθνή πιστωτικά ιδρύματα. Επίσης δραστηριοποιούνται και 2 ειδικοί οργανισμοί (Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων), ενώ λειτουργούν επτά (7) συνεταιριστικές τράπεζες.

Στον χρηματοπιστωτικό τομέα ο ανταγωνισμός είναι ήδη οξύς και μελλοντικώς θα ενταθεί, μετά την είσοδο της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και την υιοθέτηση του «Ευρώ».

Νομικά ή πραγματικά εμπόδια εισόδου στην αγορά δεν υφίστανται. Ενδεικτικά δε αναφέρεται ότι την τελευταία πενταετία εμφανίστηκαν στο εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα νέες τράπεζες όπως η ΧΙΟΣBANK, η Εγνατία, η Ασπίς, η Τράπεζα Κύπρου και η Δωρική Τράπεζα.

Με βάση τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η κρινομένη συγκέντρωση δεν θα έχει επίδραση στον ανταγωνισμό στις επί μέρους σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, τον οποίο δεν πρόκειται να περιορίσει ούτε στην εθνική αγορά, ούτε σε σημαντικό τμήμα αυτής, ούτε υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσεως. Επομένως δεν υπάρχει περίπτωση για να απαγορευθεί η εν λόγω συγκέντρωση, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4γ παρ. 1 του ν.703/1977, όπως ισχύει.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος να απαγορευθεί η από 23.2.1999 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση των εταιρειών SOCIETE GENERALE και BANQUE PARIBAS.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 25^η Ιουνίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Μιχαήλ Φράγκος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου